

**İşten çıkarmalar hızla
devam ediyor!**

**Yanıbaşımızda olup biteni
öğrenmek için işten atılan
arkadaşlarımıza
kulak veriyoruz...**

#2

PLAZA POSTASI

beyaz yakalıdan beyaz yakalıya 1 MAYIS • 12

PLAZALARDAN MEYDANLARA!

Kapitalizmin küresel krizinin etkilerini daha net görmeye başladığımız bu yıl da, son 10 yıla benzer şekilde çalışma koşullarımız gittikçe zorlaştı, işten çıkarmalar ve güvencesizlik arttı; sınıf atlama hayalleri suya düştü, beyaz yakalı rüyası sona erdi. Kaybettiklerimizi ve daha fazlasını kazanmak için ise örgütlenmekten, dayanışma içerisinde olmaktan başka çaremiz olmadığı iyice ortaya çıktı. İşçi sınıfının gittikçe ağırlığı artan beyaz yakalı mensupları kirlenen yakalarıyla 1 Mayıs'ta alanlarda olacak! Sınıfı bölen, dayanışma ortamını yok eden, rekabeti pompalayan,

baskı altında çalışmayı normalleştiren, kıdem tazminatımızı bile elimizden almaya çalışan, güvencesizliğe mahkum eden politikalara karşı sonuna kadar mücadele edeceğimizi haykırmak üzere tüm büro işçilerini aramıza davet ediyoruz.

Plaza Eylem Platformu, ismini 2008 sonunda IBM'de işten çıkarmalara karşı yapılan plaza eylemlerinden alan bir beyaz yakalı dayanışmasıdır. Beyaz yakalıların kendi aralarında dayanışma ilişkileri geliştirmek, örgütlenme, hak üretimi ve savunusu konusunda beceri edinmek ve emek cephesinin bir parçası olarak varlık göstermek için oluşturduğu bağımsız bir zemindir.

www.plazaeylem.org

bilgi@plazaeylem.org

twitter.com/plazaeylem

facebook.com/plazaeylem

Bankalarda işten çıkarmalar son hız!

Türkiye Bankalar Birliği (TBB), bu yılın ilk 3 ayına ilişkin bankalarda çalışan kişi ve şube sayılarını açıkladı. HSBC, Halkbank ve ING Bank, ilk 3 ayda işçi sayısı en fazla düşen bankalar. Finansbank ise son aylarda 70e yakın işçi alımı yapmış olsa da, bir yıl içerisinde toplam 949 kişinin işine son vererek kıyımdaki liderliğini sürdürüyor.

Geçen yıl başta Finansbank, HSBC ve ING Bank olmak üzere çok sayıda bankada yaşanan işten çıkarma stratejisi bu yılın ilk çeyreğinde de devam etti.

Her ortamda Türkiye’de büyüme hedefi içinde olduklarını açıklayan HSBC ve ING Bank’ta işten çıkarmalar ilk 3 ayda da sürdü. Çalışan sayılarına bankalar bazında bakıldığında HSBC’nin geçen yıl başladığı işten çıkarmalara bu yıl da devam ettiği görülüyor. İlk çeyrekte 140 kişinin işine son veren HSBC’nin son 1 yılda işten çıkardığı bankacı sayısı 595’e ulaştı. HSBC’de çalışan sayısı işten çıkarmalar sonrasında 6.015’e indi.

İlk 3 ayda çalışan sayısı 130 kişi azalan Halkbank, bankacılık

BANKA	2011 Mart	2011	2012 Mart	3 aylık fark	1 yıllık fark
Finansbank	11.853	10.837	10.904	67	-949
HSBC Bank A.Ş.	6.610	6.155	6.015	-140	-595
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	13.258	13.643	13.613	-130	255
ING Bank A.Ş.	5.664	5.232	5.105	-127	-559
Türkiye İş Bankası A.Ş.	24.428	24.887	24.764	-123	396
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	9.945	9.356	9.273	-83	-672
Tekstil Bankası A.Ş.	900	680	644	-36	-56
İller Bankası	3.004	2.514	2.480	-34	-524
Bank Pozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.	283	135	127	-8	-156
Alternatif Bank A.Ş.	1.093	1.195	1.178	-7	85
Eurobank Tefen A.Ş.	919	954	947	-7	-28

Kaynak: <http://www.finansglobal.com/featured/hsbc-ve-ing-bankta-isten-cikarmalar-son-hiz-suruyor/#ixzz1t0911HzV> (18 Nisan 2012)

sektöründe çalışan sayısı en fazla gerileyen ikinci banka oldu. Ancak Halkbank’ın çalışan sayısında son 1 yılda yaşanan değişime bakıldığında, 255 kişi artmış durumda. Geçen yıl 500’ün üzerinde kişiyi işten çıkaran ING Bank’ta kıyım bu yılın ilk çeyreğinde de sürdü. 3 ayda 127 kişinin son veren ING Bank’ın çalışan sayısı son 1 yılda 559 kişi azaldı.

İşten çıkartılanlar işyerlerini anlatıyor... BEYAZ YAKALILARIN NAZİ KAMPI

Maslak’ta bir plazada çalıştıktan sonra ayrılan birçok beyaz yakalı işçi arkadaşımız bizimle irtibata geçti. Görüştüğümüz arkadaşlarımızın bazıları çalışma şartlarının kötülüğünden dolayı istifa edenler, bazıları da bu zor koşullara rağmen kendilerini çalışmaya mecbur hissedenlerdi. Yani, onlar filmin sonunda, “Organizasyon şeması değişti. Bu şemada size yer yok!!” denilerek atılanlardı...

Arkadaşlarımızın bizimle paylaştığı şeyler, ilginç, bu kadar da olur mu, demenin ötesinde trajikomikti.. Kurumun, medyada gülen yüzler eşliğinde “çalışan memnuniyeti” adı altında yarattığı izlenimin aslı, içerde tam bir Nazi kampı uygulaması ve faşizmin en nadide örneği...

Aşağıda yaptığımız röportajın yayınladığımız ilk kısmında arkadaşlarımızın yaşadıklarını okuyabilirsiniz:

PEP: Bize istifa etmeden önce çalıştığınız kurumdaki işinizden bahseder misiniz?

Aylin A: (Kurumun çağrı merkezinden istifa etti) Kurumun tüm müşterilerin telefonunda hizmet vermekteydim. Müşterilerimizin ürünleri kullanımında destek olup aynı zamanda kendilerine uygun ürünleri hedefler doğrultusunda satmaktaydım. Tabii bunları yaparken aynı zamanda konuşma sürem, müşteri bekletme sürem, bir müşteriden diğer müşteriye geçiş dediğimiz meşgul sürem hedeflerim arasındaydı. Zaten çağrı merkezi çalışanı dediğimizde nefes almadan günde en az 100 kişi ile konuşan, makineleştirilen, müşteriden ve yöneticisi tarafından hor görülen, zaman zaman ise aşağılanan kişi olmaktaydım. Bu benim hem psikolojimi hem de kendime olan güvenimi

sarsmaktaydı. Yapmış olduğum hedeflerim bununla da sınırlı değildi. Kurumum aç bir kurt gibi hep daha iyisi, hep daha fazlası diye üzerimizde baskı oluşturuyordu. Tabii bunlar yapmış olduğum işin özetlenmiş hali.

PEP: Hor görülmek ve aşağılanmakla ilgili neler yaşadınız, örnekler misiniz ?

Aylin A: Satış yapmak kurum için çok önemliydi. Eğer satış yapmazsan orada hiçbir işe yaramayan böcek gibi görülüydün. Mesela isimlerimiz anaokulu öğrencisi gibi süslü bir tahtaya yazılırdı. Yanına da yapmış olduğum satış tutarı. Eğer isminin yanı boşsa yöneticiden koca bir ses, “Oturmaya mı geldin Aylin?” derdi. O anda bütün ekip arkadaşlarının suratı sana döner, ezilirdin. Bir de tabii yapılan işe gösterilen saygısızlık var. Saatlerce müşteriye

laf anlatmak için çırpınırken sesini kaybetmeye kadar giden sağlık sorunların varken senin bir hiç olduğun yüzüne çarpılıyor. Bu çok aşağılayıcı.

Sen çağrı merkezi temsilcisisin. Yani aslında kurumun diğer birimlerince de vasıfsız görülen, azarlayabileceği bir çalışansın. Çünkü kurumun seni öyle gördüğü için çalışanı da seni öyle görmektedir. Yani çağrı merkezi çalışanı isen bir hiçsin... Bazen asansörlerde bile aşağılayıcı gözlerle sana bakıldığını hissedebiliyordun.

PEP: Nasıl yani? Hepiniz aynı kurum çalışanı değil misiniz!?

Aylin A: Aynı kurumdaydık evet. Ama farklı dünyalardaydık. Onların bizim ne şartlarda çalıştığımızdan bile haberleri yoktu.

PEP: Kurum için satış çok önemli

dediniz. Satış yapamayınca yaptırımları neydi?

Aylin A: Legal mi illegal mi? (gülüşmeler)

PEP : illegal derken?

Aylin A: Yani cezai yöntemler vardı. Mesela ne mail ile ne toplantı ile dile getirmeden takım liderin tarafından molanın elinden alınması gibi. Yine, bu yasal değil ama "Sen satış yapmadın ve molaya çıkamazsın. Hatta 17.30'dan sonra da burada kalacaksın" diyerek seni cezalandırıyordu. Boyun eğmek zorundaydım. Molasız, nefessiz, doğal ihtiyaçlarımı görmeden 5 saat, belki de daha fazla kulağındaki tasmam ile çağrı almaktaydım. Hatta herkesin çok şaşıracağı bir cezai yöntem var ki, o da ayakta çağrı almak.

PEP: Ayakta çağrı almak mı?

Aylin A: Evet. Koltuklarımız toplanırdı. "Eğer satış yaparsanız koltuklarınıza kavuşabilirsiniz" denirdi ve 9 saat hiç satış yapamayan biri olarak ben çağrı almak zorunda kalırdım. Bu bir "motivasyon yöntemi"ydi onlar için. Sinir bozucu olan ise takım liderinin masanın üstüne çıkıp "SATIIIIŞŞŞ!" diye deli gibi masadan masaya atlamasıydı. Hele bir de sen ayakta iken onun masasında oturması ise tahammül gücünün iyice düşmesine sebep oluyordu.

PEP: Ayakta çağrı aldınız mı siz de ? Bu kurumun genel uygulaması mıydı?

Sevim Ş: (Kurumun başka çağrı merkezi çalışanıydı, çıkarıldı) Evet, ben de ayakta çağrı aldım çoğu kez.

Bu biraz da yöneticimizin insafına kalmıştı. Sonrasında geleneksel bir uygulama haline geldi. Koltuklar toplanır, sen, "Hastayım, oturmak istiyorum" desen de bu onlar için çok önemli değildi. Çok hasta olduğumuz zamanlarda da işe gelmek zorunda kalıyorduk. Çünkü raporumuz geçerli olmuyordu. Performans notumuzdan düşüyordu. Bu yüzden bu saçma uygulamaya maruz kalıyorduk.

PEP: Tek tek açalım bu konuları lütfen. Şimdi siz satış yapamadığınız zaman mesaiye kaldığınızı söylediniz.

Sevim Ş: Evet, hem de hiç bir ücret almadan. Onu bırakın bilgisayar-telefon sisteminden çıkmamız isteniyordu. Ama ben çıkmamak konusunda inat ediyordum. Çünkü oradaki varlığını kanıtlamak için bilgisayarda gözükmen gerekiyordu. Ama takım liderimin sözü çok daha ilginçti: "Benim başımı mı yakacaksın? Hemen çık sistemden."

PEP: Başka neler yaşıyordunuz?

Sevim Ş: Anlatmakla bitmez aslında. Aylin'in de dediği gibi molalarımız elimizden alınıyordu. Zaten molamızı aştığımızda da performans puanımızdan düşüyordu. Prim aylarında düşük ücret alıyorduk. Hastayken işe gelmek zorunda kalıyorduk. Molamız bitince ek mola, bazen veriliyordu. Kurumun doktoru da pek rapor yazma taraftarı değildi. Kurum bu konuda ciddi derecede katıydı. Bir keresinde molamı aşmak zorunda kaldım. Tuvalet ihtiyacımı görmek için. Takım liderim bana

neden molamı aştığımı sordu. Kendisine, "Tuvalete gittim" diye açıklama yaptım. Sorusu çok komikti. Tuvalette ne yaptığımı öğrenmek istedi. (gülüşmeler) En kötüsü ise şuydu: Bir arkadaşım uzun zamandır evliydi. Çocuğu olmadığı için tedavi görüyordu. Kendisi uzun uğraşlardan sonra tüp bebek yöntemi ile hamile kaldı. Doktor bu sürecin çok hassas olduğunu ve sık sık kanama olacağını, en ufak bir kanama durumunda kendisine ulaşmasını belirtmiş. Arkadaşım bir gün iş esnasında sancı çekmeye başladı. Acilen çıkması gerektiğini, bebeği için endişelendiğini belirtti. Kendisine yöneticisi tarafından verilen cevap, "Şu an yoğunluk var seni çıkaramam" oldu. O gün o şekilde çalışmak zorunda kaldı. Sonra zaten uzun bir süre işe gelemedi ve bebeğini kaybetti. Ama çalıştığı yerden nefret etti.

PEP: Peki dava açmadı mı?

Sevim Ş: Hayır. Çok yıpranmıştı. Ayrıldı zaten.

PEP: Kaç yıl çalıştınız?

Sevim Ş: Çağrı merkezinde 5 yıl çalıştım. Başka birimlere başvuru yaptım ama alınmadım. Zaten yüzde doksan geçiş olmuyor. 5 yıldan sonra mutsuzlaştım. Mutsuzlaştıkça hedeflerimi yerine getiremedim. Bundan dolayı beni çıkardılar. Neden olmuyor diye sorduklarında ben de onlara aynı soruyu sordum. Neden olmuyor? Hep aynı bahaneler...

(devam edecek...)

Doğum İzni Hakkı

İŞ HUKUKU

4857 sayılı İş Kanunu'nun 74.maddesi analık halinde çalıştırma yasağını düzenlemiş olup, kadın işçilerin doğumdan önce sekiz (çoğul gebelik halinde doğumdan önce on hafta) ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre (çoğul gebelik halinde toplam on sekiz hafta) için, kural olarak çalıştırılmayacağını düzenlemiştir.

Ayrıca yine İş Kanunu'ndaki 74/5 fıkrasında "isteği halinde kadın işçiye on altı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde on sekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir» hükmü mevcuttur. Söz konusu düzenlemeye göre işçinin talep etmesi halinde işverence altı aya kadar ücretsiz izin verilmesinin zorunlu

olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Burada izin verilmesi işverenin takdirine bırakılmamıştır.

Doğumdan önceki ve sonraki sürelerde gebe veya doğum yapmış kadınları çalıştıran veya ücretsiz izin vermeyen işverene para cezası verileceği hükmü de mevcuttur. İşçi, iş sözleşmesini İş K. 74. madde hükümlerini işverenin uygulamaması üzerine iş sözleşmesini haklı sebeplerle feshetme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda işçiye kıdem tazminatı ödenmesi gerekmektedir. İşçinin, kıdem tazminatı talebini kabul etmeyen işveren aleyhine dava açma hakkı vardır. Yargıtay bu yöndeki başvuruları haklı görerek işçinin kıdem tazminatı isteğinin kabulüne karar vermektedir.

Seyircinin
Gözünden

Sevgili
Pazar-
tesilerim

Aksine Tiyatro
www.aksinetiyatro.net
15 TL

Aksine tiyatronun 'Sevgili Pazartesilerim' oyununu izlemek için elimde bulunan devlet tiyatrosu biletlerini yakmıştım. Alternatif tiyatro oyunlarını izleme merakım PEP'in tiyatro organizasyonu ile birleşince kaçınılmaz oldu, PEP olarak koyulduk Tepebaşındaki Aksine Tiyatro sahnelerine...

Siz de bir plaza çalışanı mısınız, satış – pazarlama uzmanlık alanınız mı ya da herkes mutlu mesut çalışırken kendinizi yalnız ve aksine mi hissediyorsunuz? Aksine olabilirsiniz ama yalnız değilsiniz...

Sevgili Pazartesilerim oyunu Aksine Tiyatro oyuncusu İlker Köklük'ün iş yaşamındaki gözlem ve deneyimlerini tiyatro metnine başarılı bir şekilde aktardığı bir oyun. Sevgili Pazartesilerim, kapitalizmin geldiği bu aşamada, beyaz yakalı olma derdini, güvencesizliği, iş hayatının insan psikolojisi üzerindeki - hatta belirlenmiş bir yaşam şekli olarak bakıldığında ve özel hayat ile iş yaşamı çizgisinin silikleştiği bu ortamda - insan karakteri üzerindeki etkilerini, yaşamın anlamındaki boşluğundan yaratılan tüketim toplumunu gözler önüne seriyor. İş yaşamımızın 'iyi bir insan' olma ideallerimize nasıl bir katkı sağladığını da görebiliyoruz oyunda! Tabii başarılı olma ve ayakta kalma kısıncından kendimizi kurtarabiliysek ve hala insan olmaya dair hayallerimiz deforme olmadıysa... Sevgili Pazartesilerim çok geniş bir alana birçok noktadan seslenmek istiyor. Çünkü Aksine Tiyatro'nun muhalif bir duruşu ve tiyatronun hayatı değiştirebileceğine dair inancı var. Bu inanç oyuna da bir anlamda 'mesaj kaygısı' olarak yansımış. Oyuna belki bu anlamda naçizane bir estetik eleştiri getirilebilir. Zira bilinçli olarak yer yer didaktizme kayan bir anlatım biçiminin tercih edilmesi, oyun sırasında seyircinin muhakeme alanını daraltan bir unsur olarak ortaya çıkabiliyor. İşin içine biraz daha kurgusal yaratıcılık katılarak, seyirciye düşünsel bir esneklik payı bırakılması, oyunun seyir keyfini ve tiyatronun estetik değerini daha da ileri bir boyuta taşıyabilirdi.

Eğrisiyle, doğrusuyla Aksine Tiyatro beyaz yakalı çalışanların kurduğu, amatör ruhlarını, heyecanlarını kaybetmemiş, başarılı oyunculuklarıyla göz dolduran tiyatro emekçisi insanlardan oluşan bir topluluk. Tiyatro bir seyir sanatı, fazla söze hacet yok. 'Sevgili Pazartesilerim' sizler için sahnede...

TÜRKİYE
DEVİRİMCİ
BANKA VE
SİGORTA
İŞÇİLERİ
SENDİKASI

BEYAZ
YAKALILARIN
DAYANIŞMA
ÖRGÜTÜ

Plazadan Sesler Korosu

Bu "koro"yu Radikal Gazetesi Ofis Dedikoduları köşesinde çıkan yazılardan derledik. Deneyimlerimizi paylaşmak, birbirimizden haberdar olmak için her bültende "Plazadan Sesler Korosu"na yer vermek niyetindeyiz; katkılarınızı bekliyoruz: bilgi@plazaeylem.org

"İşyerinde disipline karşı değilim ama ayda yılda bir elde olmayan sebeplerle sabahları 1-2 dakikalık geç girişlerle ilgili turnike girişi dökümünün, mailine müdürlerin tarafından gönderilmesi hiç hoş değil. Ayrıca, hani erken gelinen günler ya da gecelere kadar süren mesailer için teşekkür?" (Ç. Ö, kadın, 34, banka çalışanı)

"Üreten sizseniz, fikir veren de siz olun": Personelin iş konusundaki görüş ve fikirlerini almak ve «Bakın sizin görüşlerinize de önem veriyoruz» demek isteyen şirket binaya bu amaçla bir pano koyar. İkinci günün sonunda panoya yapıştırılan post-it'lerden çıkan mesajlardan bir kısmı şöyledir: 'Ne istiyoruz? Maaşa zam, yemek ücretine zam, kreş. Ne zaman? Hemen şimdi. Vermeyecekler, Alacağız, Vermeyecekler Alacağız' Üçüncü gün pano kaldırılır haliyle... (T. K., erkek, 31, banka çalışanı)

"Seni tanımıyorum": Bir konu için genel müdürün odasına gitmek lazım. Toplandık gittik, kapıyı çaldık, son derece saygılı bir şekilde içeri girdik. "Müsait misiniz, şu konuyu konuşacaktık?" dedik. Cevap: "Siz kimsiniz?" "Ali Bey, hani biz işte şey, yani yıllardır yan yana çalışıyoruz. Nasıl tanımazsınız?" Kem küm... Şaşkaloz bir halde kalakaldık. Acaba bir hastalığı falan mı vardı, hani Alzheimer falan için de genç değil miydi... "Kartlarınız boynunuzda değil, ben sizi tanımıyorum. Kartlarınızı takın, öyle gelin" dedi. Donup kalmıştık, odadan çıktık... Anlamak daha çok vakit alacaktı, kabul etmeliydik ki biz artık insan değildik. Kim demiş milenyum çağı beklendiği gibi olmadı diye... İşte olmuştu, yukarıdakilerin bizim yüzümüzü tanımaya, bizi bilmeye ihtiyacı yoktu artık. İsimlerimizse sadece işleri yapanları tanımlamak için kullanılan kodlardı, kartlarda isimleri okumaları yeterliydi." (B. M., kadın, 28, özel şirket çalışanı)

"Şirket tamamen yeni bir bilgisayar sistemine geçmiş, tüm kadro isyanlarda... Yeni programı ilkel bulan mı dersiniz, sistemin sürekli bilgisayarları kilitleyip verileri yok ettiğinden şikayet eden mi... Ofisteki uğultu üç hafta bitmedi. Sorular havada uçuşuyordu, "Peki şimdi yedekleme için ne yapıyoruz?", "Yaa benim bilgisayar kilitlendi, senin ekrandan açabilir miyim?"... Tabii tüm bu tantanada asıl kafası şişen teknik destek elemanı arkadaşlar oldu. Herkesin dört bir yandan seslenip yardım istediği bir gün, dertlerimize derman olan teknik servisten bir arkadaş, biraz da bıkkın bir tonla noktayı koydu: "Önce sistemi sevmek lazım!" O gün bugündür söz dinleyip, sistemi sevmeye çalışıyoruz..." (S. B. kadın, 29, reklamcı)